

Casa d'attempai e da tgira

CASA S. MARTIN
TRUN

RAPPORT ANNUAL 2020

Via Sogn Martin 17 | 7166 Trun | Tel. 081 929 32 00 | info@casasmartin.ch | www.casasmartin.ch

Cuntegn

	pagina
1. RAPPORT DIL PRESIDENT DALLA CUMISSIUN CASA S. MARTIN	3
Daniel Tuor	
2. RAPPORT DIL MEINACASA	4
Viseta nunspitgada	5
RTR – Cuntrasts «Ina viseta en la casa d’attempai a Trun»	5
Cooperaziun treis casas	6
Audit extern ed audits interns	6
Investiziuns	7
Persunal	8
Purschidas, visetas ed eveniments	10
Special	13
Nossas defunctas e nos defuncts	14
3. ORD LA CASA	15
100 onns Johanna Petschen-Cathomas, in’intervesta	15
Claudia Bundi-Pfister nossa emprema studenta HF	17
Cronica da mesiras 2020 en connex cul virus Corona	18
4. ORGANISAZIUN E STRUCTURA	21
5. FINANZAS	22
Quen da menaschi	22
Rapport dalla cumissiun da gestiun	25
6. STATISTICA	26
7. CUMIAU	27
8. ENGRAZIAMENT	27

1. Rapport dil president dalla cumissiun Casa s. Martin

Preziada lectura, preziau lectur

Igl onn vargau hai jeu menziunau ch'il niev reglament da persunal vegni ad ir en vigur cun l'entschatta schaner 2020. Plinavon san ins leger el rapport 2019 che nies persunal astgi guder, grazia al niev reglament, ina jamna dapli vacanzas. In schenghetg meritau. Sche jeu dun oz in sguard anavos e sai tgei che nossas emploiadas e nos emploiai ensemen cun la direcziun e cader da nossa casa han prestau igl onn 2020 lu sai jeu constatar, veramein in schenghetg meritau. Igl onn 2020 ei staus signaus dil virus da Corona. Ina situaziun che ha pretendiu e pretenda vinavon da nus tuts gronds sacrificis e fetg bia pazienza. El protocol da cader dils 03-03-2020 scriva nies meinacasa il suandont. Citat: «Empau quitaus caschuna il virus Corona. Nus vein empruau d'informer cussadentas e cussadents, persunal e visitaders a moda activa tenor las indicaziuns digl uffeci da sanadad federal e dalla regenza grischuna, denton senza exagerar la caussa. Nus persequitein vinavon la caussa cun atenziun.» L'informaziun ei stada el center digl agir da nossa casa. Cun datum dils 24 da november han ils confamiliars e persunas da contact retschert il 12-avel scriver d'informaziuns sut il tetel «Virus Corona». Quei scriver ha fatg attent sil temps d'Advent e Nadal. Possibilitar in gentar da fiasta ensemen cun ils tierparents ei stau in giavisch da nossa casa. Malgrad tuttas restricziuns ha nies persunal empruau

da crear in'atmosfera aschi festiva e naturala sco pusseivel. Il calender d'Avent creaus en l'entira casa ei staus in da quels bials segns. El decuors dils davos 12 meins havein nus stuiu emprender da viver cun il virus, quei process vegn aunc a cuzzar in temps. Lein sperar ch'il vaccinar e testar porti empau migliur. Il vaccinar gida a frenar la pandemia el schurmegia buca mo mei, entras esser vaccinaus schurmegiel jeu era miu contuorn. Ina buna informaziun dat la pagina bag-coronavirus.ch/impfung.

Lein bandunar il tema «Corona». Igl onn 2020 ei era aunc staus signaus d'auters eveniments. Nus havein astgau gratular a nossa cussadenta Johanna Petschen sin igl anniversari da 100 onns, cordiala gratulaziun. La fin settember ha Donat Nay terminau la scolaziun sco meinacasa e quei cun fetg bien success, era cheu gratuleschel. Il november havein nus fatg ina retscherca tier nos cussadents, quei cun in resultat fetg cuntenteivel per nossa casa. Ils 18 da december ha ei giu liug in aperitiv per nos giubilar da lavur. Otg collaboraturas ed in collaboratur han saviu festivar giubileums da 10, 15 e 20 onns en Casa s. Martin.

ENGRAZIAMENT

Per la capientscha e pazienza engraziel jeu a confamiliars ed allas persunas da contact da nossas cussadentas e cussadents. Nossa direcziun cun cader, emploiadas ed emploiai han mussau cumplein engaschi en in buca semper temps, buca tut denton bia ei gartegiau.

A nies persunal descha in grond engraziel fetg. Als gremis politics, delegadas e delegai engraziel per Vies engaschi per noss'instituziun. Per igl onn 2021 sperel da puspei saver s'entupar cun Vus. Pauc sa remplazzar il discuors persunal. Als collegas dalla cumissiun casa engraziel per la buna collaboraziun. Tut bien a Vus tuts e surtut buna sanadad.

Daniel Tuor

2. Rapport dil meinacasa

ENTRADA

Preziadas lecturas, preziai lecturs

Sch'ins fuss staus in bien divinader pigl onn 2020 e vess saviu profetisar tgei che schabegi en quei onn, numnadamein ch'in aschi pignet virus metti gl'entir mund sil tgau e che mintga carstgaun da nies globus vegni en ina moda u l'autra cunfruntau cun el. Tgi vess propi cartiu ei? Savend tgei consequenzas ch'el porti e tgei mesiras ch'el pretendi per nossa societad? Tgi vess cartiu che nus supportien quella nunspetgada situaziun? Ualti segir negin! Denton la realitad enconuschein nus oz e nus savein ch'il virus ha pretendiu unfrendas, ha purtau temas e malsegirtads e tschentau nus avon biaras damondas buca rispundidas.

Che gest la glieud attempada ei ina grupp fetg vulnerabla entras quei virus ei in fatg che ha caschunau mesiras nunprevidas, nunpopularas e nuncalculablas. Il punct culminont negativ ei bein stau la serrada dalla casa. Era suenter las sluccadas eis ei stau da limitar las visetas e seproteger aschi bein sco pusseivel. Nossa maxima ei denton stada da possibilitar a cussadentas e cussadents tontas libertads sco pusseivel. La casa ei bein stada serrada per tuts d'ordeifer denton buca per ses habitonts. Tonaton han tuts cumpi-

gliai stuiu attribuir lur sacrificis, ils cussadents cun desister in temps da visetas, ni da visetas limitadas, medemamein ils confamiliars e buca il davos il persunal cul squetsch permanent dad importar l'epidemia. Silmeins savein nus constatar che nus essan entochen oz pli u meins vegni preservai dalla malsogna contagiusa. Quei ei segiramein d'attribuir al fatg dalla buna disciplina mussada da nies persunal, mo era dil sustegn e dalla capientscha da confamiliars e visitaders. Lein veramein sperar che nus tenien la dira e che quei resti aschia. Perquei va miu resentiu engraziament a nossas cussadentas e cussadents per lur capientscha e pazienza, a nies premurau persunal e buca il davos a Vus confamiliras. En quei mument less jeu specialmein drizzar plaids da laud ed engraziament allas commembras e commembers dil cader per lur prestaziun extraordinaria en quei temps pretensius. E buca il davos descha ei a mi d'engraziar alla cumissiun casa pil bien sustegn, en special a siu president Daniel Tuor ch'ei staus ina fidada petga en quei temps turbulent.

Malgrad l'entira situaziun cun Corona ei gl'usitau menaschi sesplegaus sco antruras. Aschia sai constatar sco meinacasa pigl onn da gestiun 2020 en general il suandont. La casa ei stada occupada cun 96.4% empau mender ch'igl onn varagau (97.5%). In motiv per quei fatg ein gest treis mortoris all'entschatta dalla serrada dalla casa il meins da mars. En quei temps ha ei praticamein dau neginas novas entradas. Plinavon stuein nus constatar che las fluctuaziuns ein danovamein stadas carschentadas. Nus vein giu 32 entradas e 30 extradas. 20 cussadentas e cussadents han bandunau il terrester ed han suandau il clom da Diu. Nov cussadentas e cussadents ein puspei returnai a ca sia ed ina persuna ei vegnida dislocada en in'otra casa d'attempai.

Malgrad cuosts supplementars en connex cun Corona ed ina levet mendra occupaziun dalla

casa ei il quen da menschi da taxar sco buns e se presenta megliers che tenor preventiv. Ils motivs principals per quei resultat ein denter auter pli bass cuosts da manteniment e reparaturas sco era meins cuosts socials.

La cumissiun casa sut il presidi da Daniel Tuor ha tractau enteifer differentas sedutas las fatschentas statutaricas sco era autras tractandas occasionalas. Las delegadas e delegai dalla fundaziun Casa s. Martin e dalla corporaziun Casa da tgira Sutsassiala han stuiu salvar muort la situaziun da Corona las duas ordinarias radunonzas comunablas da quen e preventiv a via circulara.

Suandontamein rapportel davart fatgs e cefras denton era d'eveniments capitai en quei onn da gestiun pli special dalla Casa s. Martin.

Donat Nay

VISETA NUNSPITGADA

Lucy gida a far uorden

Savens ei il biro dil meinacasa aviarts ed aschia sa ei era dar enqual viseta nunspitgada. Il «zun» carrezau giat dalla casa «Lucy» fa viseta al chef. In tec meglier uorden fuss buca mal!

RTR – CUNTRASTS «INA VISETA EN LA CASA D'ATTEMPAI A TRUN»

Crista Maissen dat plaid e fatg ord vesta dil personal da tgira

Entschatta zercladur vargau ha Bertilla Giossi visitau cun siu team da RTR la Casa s. Martin per realisar ina reportascha per l'emissiun Cuntrasts. Differentas cussadentas e cussadents han saviu expimer avon la camera co els han resenti quei temps da Corona senza visetas.

Els han fatg quei a moda frestga e sincera. Era collaboraturas ein vegnidas a plaid ed han saviu expimer tgei che ha fatschentau ellas il pli fetg duront quei temps extraordinari. Vus anfleis la beingartegiada reportascha sin nossa pagina d'internet www.casasmartin.ch sut la rubrica «sur da nus».

COOPERAZIUN TREIS CASAS

El quart onn dalla cooperaziun cun nossas casas partenarias da casa val lumnezia a Vella, Casa s. Martin a Trun e la PUNTREIS Center da sanadad a Mustér ei la collaboraziun muort la situaziun da Corona stada fisicamentein marginala. Cun PUNTREIS ei il scomi informal denton staus animaus e sin via electronica ein vegni realisai comunablamein il concept da sigertad encunter Corona ed il concept da pandemia en cass da Corona en casa. Deplorablamein han ils dis cumprovai da scolaziun communabla dallas emprendistas, specialistas da tgira, buca saviu vegnir

menai atras. Plinavon han ins era muort Corona stuiu desister sils audits vicendeivels entras representants dallas treis casas.

La malsegirtad pertuccont ina nova organisaziun d'ina regiun da sanadad Surselva resta vinavon damai che Sana Surselva ha annunziau da lantschar il project «Reit da sanadad Surselva» che preveda da metter las dudisch instituziuns (casas da vegls ed attempai ed uniuns da spitex dalla Surselva) sut in tetg.

AUDIT EXTERN E LUBIENTSCHA DA MENASCHI

Suenter gl'audit da recertificaziun digl onn 2018 ha giu liug el meins d'uost il secund audit da controlla extern entras swiss saefy center. El ei danovamein curadaus ora favoreivlamein per la Casa s. Martin. Plinavon garantisce quella controlla in svilup cuntinuau dil menaschi. Sco menziunau ein ils audits interns previ daventai in'unfrenda da Corona.

Gia il schaner vein nus giu igl audit digl uffeci da sanadad cantunal. Quel vegn fatgs mintga quater onns per contonscher la lubientscha da menaschi. Duront igl audit vegn controllau

minuziusamein il sector dalla tgira. Igl audit ei gartegiaus fetg bein ed aschia ha igl uffeci da sanadad prolunghiu la lubientscha da menaschi entochen fin digl onn 2024.

INVESTIZIUNS

En in baghetg aschi grond sco la Casa s. Martin ch'ei vegnius eregius en treis fasas dat ei adina puspei enzatgei da sanar, remplazzar ni renovar. Las investiziuns ein plitost stadas mudestas el 2020. Sin las alzas ein treis svideras vegnidas remplazzadas. Buns survetschs presta la nova staziun da cuschinar carrabla sill'emprema alzada che serva per l'activaziun da cuschinar dallas cussadentas e cussadents. Plinavon fa il niev buffet da frestgentar en la sala da magliar ina buna cumparsa, nua ch'ins sa presentar a moda plascheivla e higienica las delicatessas da solver. Ulteriuramein ein apparaturas pli pintgas vegnidas remplazzadas ni cumpradas da niev.

Solver à l'hôtel Casa s. Martin

Fotos: Lotar Tomaschett

Cuschinar e magliar en in bi ambient ei qualidad da viver

PERSUNAL

GIUBILEUMS DA LAVUR, FORMAZIUN PROFESSIONALA E PENSIUNS

Usitadamein muntavan mintgamai las undraziuns dil persunal in punct culminont dalla sera da persunal. Muort la situaziun da Corona ei quell'occasiun deplorablamein curdada ell'aua igl onn 2020. Nossa emprendista e nies emprendist che han terminau lur formaziun sco specialista resp. specialist da tgira (FaGe) ein vegni undrai la stad ed ils giubilaris il december mintgamai ella rama dad in aperitiv. Ei fa adina

plascher sche nus savein formar cun success collaboraturas e collaboraturs, tonpli sch'els restan suenter la scolaziun fideivels al menaschi.

Da l'autra vart dattan pensiunarias, giubilaras e giubilaris perdetga ch'els s'identificheschon cun la politica da menaschi ed ein cuntents cun lur patrun. Legreivlamein vein nus puspei saviu undrar il 2020 pliras collaboraturas e collaboraturs en differentas spartas.

Giubileums

Gion Cajacob e Annalies Schmed

Annalies Schmed, assistenta da tgira, team notg, sa mirar anavos sin 20 onns engaschi tier la Casa s. Martin.

Era *Gion Cajacob*, menader dalla gastronomia, ei medemamein gia 20 onns fideivels alla Casa s. Martin.

Lucia Janka ed *Anita Casanova*, assistentas da tgira, han saviu festivar lur giubileum da 15 onns.

Lucia Janka ed Anita Casanova

Nevena Ermenkova, Erica Montalta e Lydia Coray

Maria Decurtins e Maria Nazaré Da Costa

Nevena Ermenkova, tگیرunza diplomada, *Erica Montalta*, specialista da tgira (FaGe), *Lydia Coray* assistenta da tgira, *Maria Decurtins* e *Maria Nazaré Da Costa* collaboraturas ell'economia han saviu festivar lur giubileum da 10 onns.

Nus admettein allas giubilaras ed al giubilar in cordial engraziament per il liung engaschi duront tut quels onns e selegrein da cuntinuar cun ellas e cun el la buna ed amicabla collaboraziun.

Scolaziun da persunal

Nos emprendists *Lena Defuns* e *Beat Cajacob* han terminau lur emprendissadi sco specialista/ specialist da tgira (FaGe) cun bien success. Lena ha terminau igl usitau emprendissadi da treis onns. Beat Cajacob ei entaus 2017 sco assistent da tgira ed ha aschia saviu absolver sia scola-ziun tenor proceder da qualificaziun enteifer dus onns.

Nus gratulein a Lena e Beat cordialmein e sele- grein ch'els restan vinavon fideivels alla Casa s. Martin.

Beat Cajacob e Lena Defuns

Donat Nay, meinacasa, ha terminau la scolaziun sco menader d'instituziun e la formaziun fundametal da gerontologia. Cordaiala gratulaziun e vinavon bien maun sco parsura dalla Casa s. Martin.

Donat Nay

Pensiun

Claudia Bearth ha terminau suenter buca meins che 23 onns siu survetsch sco assistenta da tgira ella Casa s. Martin per serender ella beinmeritada pensiun. Ella ei stada ina premurada e fidada collaboratura da nossa casa. Nus engraziein ad ella da tut cor per siu grond engaschi per la Casa s. Martin e giavischein ad ella tut bien pil futur.

Claudia Bearth

PURSCHIDAS, VISETAS ED EVENIMENTS

Tiel mintgadi da nossa casa s'udevan usitada-mein differentas visetas. Visetas dils confamiliars ed enconuschents, visetas da chors, uniuns e scolars etc. Sco gia menziunau ei bia, fetg bia stau auter igl onn 2020 e nus vein stuiu strihar tut nossas purschidas sco la stiva da caffè ni la

fiasta da stad. Secapescha han era visetas da tuttas uisas muncau e las activitads ein stadas restrenschidas. Tuttina vein nus buca laschau metter sut, sco il suandont schatg d'eveniments digl onn passau dat perdetga.

Buania

Tut ha entschiet en el 2020 sco usitau. Era ils treis sogns Retgs, meglier detg Reginas, han rendiu honur alla Casa s. Martin.

Las reginas cul steilarel en acziun

Gievgia grassa

Cuort avon ch'il malign virus da Corona ha era contonschiu nossas scheinas ein nossas cussadentas e cussadents vegni envidai dall'uniun da dunnas da Trun da festivar cun ils seniors dalla vischnaunca da camifo gievgia grassa. Tgi vess lu sminau co nossa veta sociala vegni a semidar en cuort temps diltuttatfatg?

In pèr uras da ventira e cuntentientscha

Il sunatiba da Rabius

Gerardo Repole ei sepurschius in di da cumpleina splendur egl avrel durant il «lockdown» da divertir cussadentas e cussadents cun in pèr tocs sunai cun sia tibia d'alp. Gl'ein stai suns e tuns che han fatg bein ed ein i quei mument a cor.

Il sunatiba en cumpleina acziun

Di dalla mumma

Nossa fideivla visitadra, la Societad da musica Trun, ha era uonn buca laschau rischliar da vegnir cun ina ina pintga denton preciosa delegaziun per delectar e gratular oravontut a nossas mumas per lur di da fiasta e renconuschientscha. La dumengia dil Rusari, perdanonza a Trun, ha la musica schiziun visitau in ulteriura ga la Casa s. Martin el 2020.

Ils balcuns ein pleins dad audituras

Viseta d'ina classa dalla FMS

Gl'ei ils davos onns usit che scolasta *Claudia Bearth* viseta el rom dall'orientaziun professiunala cun l'emprena classa dalla scola propedoeutica (FMS) dil center da formaziun Surselva la Casa s. Martin. Enteifer quei di da viseta survegnan las scholaras in'investa generala dil menaschi. Plinavon sefatschentan ei tenor interess cun la pratica enteifer ina sparta dalla casa. Interessantas ein era las intervestas denter cussadents e scholars. Giuven e vegl s'entaupa e sediscuora – in fatg che vegn oz pli a pli alla cuorta.

Claudia Bearth cun scholaras e scholars suenter la viseta

Concert d'Advent

Co ha quei scaldau nos cors l'emprena dumen-gia d'Advent cura che *Clau Scherrer* ha dau cun sias treis feglias *Anna Catrina*, *Clara Maria*, *Eva Luisa* e cusrina *Giulietta Barenius* in splendid concert che ha schau resenir la tempra contemplativa d'Advent e Nadal. In'ura che ha laschau emblidar nos quitaus e fastedis en quei temps tut special.

Las matettas sunan finezia e contan sco aunghels

Viseta da Sontgaclau

Era Sontgaclau cun siu fidau fumeigl han buca laschau stermentar d'anflar la via tier la Casa s. Martin e quei tras nevaglias e cuflai. Cussadentas e cussadentas han gudiu la viseta cun cussegls da Sontgaclau ed oravontut han els apprezziau il delicias schenghetg.

Sontgaclau vegn bim, bim, bim...

Calender d'Advent

Duront igl Advent han cussadentas e cussadents stuiu desister inaga dapli da biaras visetas ch'ei gest duront quei temps aschi impurtontas e desideradas. In tec distracziun e cuminonza han bein l'avertura communabla d'ina finiastra d'Advent purtau. Quellas averturas ein mintga-

mai succedidas ils mardis d'Advent cun cant, historias e zatgei bien dultsch da beiber e magliar. Las finiastras ein vegnidas creadas sut l'egida da nossa nova collaboratura ell'activaziun, *Crista Pelican*, quei cun agid d'entginas da nossas collaboraturas en lur temps liber. Grond engraziament persuerter!

SPECIAL

Gl'ei stau ina biala sorpresa cura che *Cornelia Livers* ha annunziiau ch'ella schenghegi alla Casa s. Martin ina suppia da rodas electronica. Dil remiment ei era sia mumma Tina Steger cussadenta da nossa casa. La surdada dalla suppia ha giu liug sco ins fa persenn silla foto in bellezza di da stad. Nus engraziein a Cornelia cordialmein per quei nizeivel schenghetg che vegn segiramein a far buns survetschs a cussadents e persunal.

Cornelia Livers surdat la suppia al meinacasa

Foto: Lotar Tomaschett

NOSSAS DEFUNCTAS E NOS DEFUNCTS

14-01-2020	Otilia Albrecht-Decurtins	02-07-2020	Elsa Albrecht
02-02-2020	Augustin Demund-Derungs	13-07-2020	Maria Catrina Deplazes-Desax
24-02-2020	Nesa Cathomen-Cathomas	05-08-2020	Felix Camenisch-Cathomas
12-03-2020	Mathilda Venzin-Carigiet	04-09-2020	Ursulina Holdener-Pfister
16-03-2020	Gion Gieri Alig-Schlanser	09-09-2020	Maria Clara Nay-Vincenz
29-03-2020	Bertha Candinas-Deplazes	22-09-2020	Maria Tavelli-Suk
29-03-2020	Bruno Tuor-Deplazes	24-09-2020	Casper Guldemann
02-04-2020	Margrit Wolf-Nay	08-10-2020	Martina Klaiss
31-05-2020	Franzestg Cathomen-Vincenz	03-12-2020	Alfons Albin-Cavegn
30-06-2020	Mathilda Decurtins-Albin	27-12-2020	Ursulina Hitz-Seiler

Nossas caras defunctas e nos cars defuncts ruaussien en paisch.

3. Ord la casa

100 ONNS JOHANNA PETSCHEN-CATHOMAS, IN'INTERVESTA

In eveniment specialmein legreibel egl onn 2020 ei bein stau che nossa cussadenta, *Johanna Petschen-Cathomas*, da Trun ha saviu festivar el stretg ravugl da sia famiglia ed en buna sanadad spirtala e corporala ils 6 da december siu 100-avel di da natalezi. Nus vein priu la caschun da tschen-tar alla giubilara in pèr damondas per engartar enqual patratg e schabetg ord sia liunga veta.

Vus veis dacuort festivau Vies 100-avel di da natalezi. Co sesentis Vus actualmein?

Jeu sesentel actualmein bunamein meglier ch'avon la cumplenida da mes 100 onns. Atgna-mein sai buca daco! Ussa sesentel levgiada suenter la fiasta. Jeu vewel giu empau sterment da quei di. Mo tut ei iu bein ed jeu sun cuntenta.

Tgei muntada ha quei special natalezi per Vus?

Jeu sun schon empau loscha perquei che vess buca spitgau da vegnir 100 onns veglia. Igl ei in impurtont pass per mei en in niev tschentaner.

Sco detg ussa ei ina certa pressiuon naven, denton sai jeu che jeu stun sigl esch dalla mort.

Sche Vus mireis anavos sin Vossa liunga veta, tgei ein stai bials muments e tgei meins bials?

La scola da lavur stat a mi en buna regurdien-tscha, pertgei ella era interessanta e la scolasta Anna promoveva e veva bugen mei. Jeu astgavel far dapli che mias cameratas. E jeu vewel emper-mess pli tard all'inspectura che jeu stetti fideivla sco scolasta da lavur, mo la carezia ha midau mia via ed jeu hai maridau il Gion Benedetg. Nus vein giu fetg bialas nozzas e quei pèr en mia vegliadetgna da 32 onns. La glied manegiava ch'ei detti lu buca pli affons! Mo nus vein giu cletg da ver tschun affons, in suenter l'auter e tuts sauns. Bials onns ein era quels che vai as-tgau pertgitar mes biadis e nus vein fatg biaras spassegiadas comunablas, quei a pei, cun tren ed auto. Fetg trest ei la mort prematura da miu um stada, ch'ei morts cun mo 56 onns. El era gie

Il grond di da fiasta, la giubilara el ravugl da sia famiglia

in um sc'in cuolm ed era mai staus malsauns. Jeu seregordel era da haver accompignau differents vischins alla mort. Quei era buca aschi sempel!

Sche Vus savesses aunc entscheiver en inaga Vossa veta, tgei fagesses Vus auter?

Jeu sun cuntenta cun mia veta, cuntenta sco jeu vai fatg. Forse vai cumandau memia savens. Denton quei ha probabel era sia raschun. Jeu hai artau il character dil bab e lez ei morts che vevel 26 onns e nus eran vid baghegiar casa. Lu ha enzatgi stuiu prender las hottas enta maun.

Co sesentis en Casa s. Martin?

Jeu vai fatg vess da vegnir en Casa s. Martin, mo la finala ha ei atgnamein buca midau aschi bia. Oz stun jeu bugen cheu.

Co veis Vus resentiu quei liung e special temps durant la pandemia?

Gl'emprem vein nus udiu fetg pauc. Nus stevan el malguess. Jeu vess giu interess d'endriescher dapli. Oz capin nus meglier daco ch'ins ha stuiu prender certas mesiras per proteger nus.

Veis Vus ina sabientscha ni in motto en Vossa veta?

Sch'ins ei perschuadius d'ina caussa ston ins ver la voluntad e la perschuasiun da batter per ella e da metter atras ella. Forse ha quei era da far cun miu cumandar.

Dieus paghi Johanna per la peda da rispunder las damondas.

Foto: Lotar Tomaschett

CLAUDIA BUNDI-PFISTER NOSSA EMPREMA STUDENTA HF

SCOLAZIUN CUMPLEMENTARA ALLA PROFESSION

Jeu sun la Claudia Bundi-Pfister da Schlans e visetel momentan la scol'aula specialisada al center da formaziun per sanadad e socialesser a Cuera. Quei studi va treis onns e jeu sai far el cumplementar alla professiun sco emploiada dalla Casa s. Martin. Duront il secund onn da studi hai jeu giu la caschun da far in practicum extern. Quel hai jeu absolviu el spital regional Surselva. Per mei ei quei stau in fetg instructiv temps.

Pil mument sun jeu ella fasa finala da miu studi. Jeu sun vid scriver mia lavur da diplom. Quella cuntegn ina planisaziun da tgira per ina cussadenta dalla Casa s. Martin. La planisaziun da tgira cumpeggia la rimnada dad informaziuns, la diagnosa da tgira, plinavon vegnan finamiras e las intervenziuns necessarias fixadas per contonscher quellas finamiras descrettas. Lu vegn la fasa da menar atras las intervenziuns. Pli tard

eis ei fetg impurtant dad evaluar puspei la situaziun per saver decider sche las intervenziuns ein aunc necessarias ni sch'ei drova novas intervenziuns.

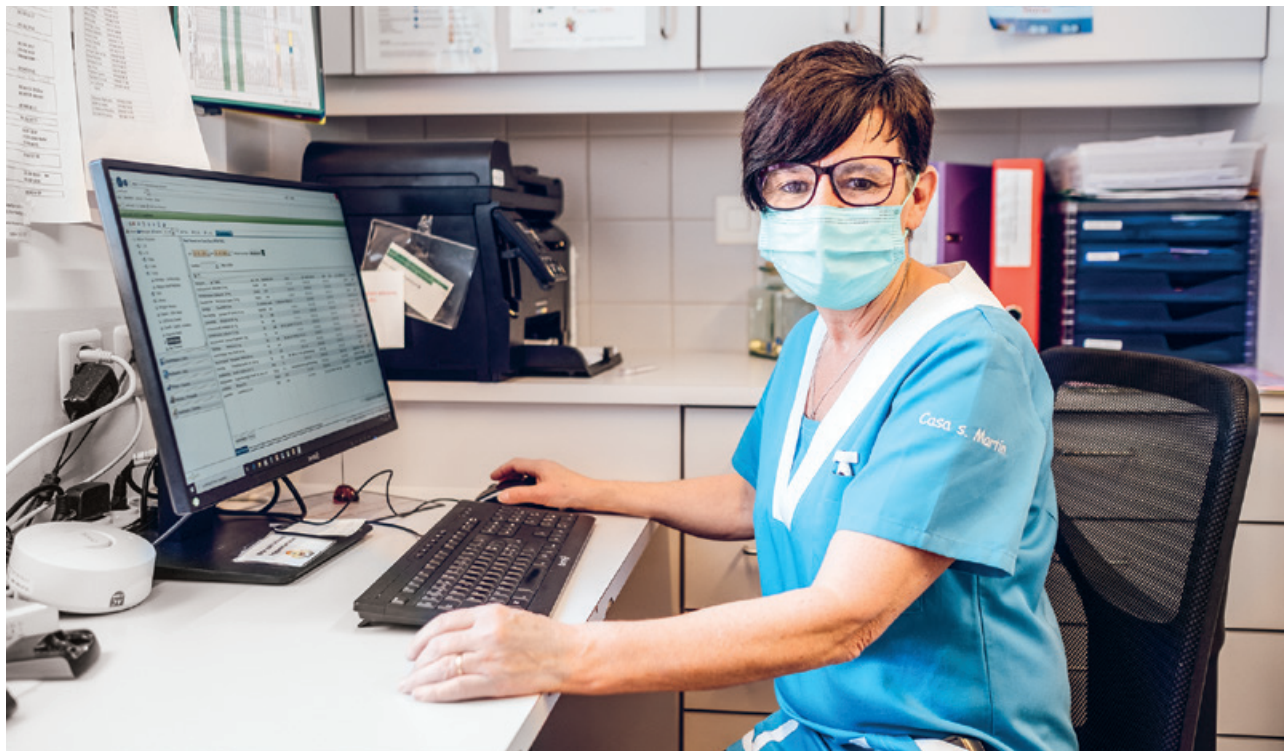
Avon che jeu hai entschiet a luvrar ella tgira savevel jeu gnanc ch'ei detti diagnosas da tgira. Diagnosas da tgira descrivan reacziuns humanas sin lur problems da sanadad. Quellas diagnosas san esser fetg semeglientas sco las diagnosas medicinalas, p.ex. incontinenza ni disturbi da durmir. Ellas descrivan denton il pli savens co carstgaus secuntegnan. Cheu dat ei diagnosas sco: deficit da tgirar sesez, ir entuorn senza paus, deficit da secommunicar verbalmein ni prighel da ruclar. Ei dat denton era diagnosas che descrivan sentiments, p.ex. tema, impussonza, munconza da speronza, tristezia ni prighel da solitariadad.

La planisaziun da tgira cun las diagnosas ei in grond agid per garantir ina continuitad ella tgira. Entras l'evaluaziun eis ei adina puspei pusseivel da valetar da niev la situaziun dil cussadent e da vaser il progress ni ils novs problems che se sviluppeschon.

Tut quei hai jeu astgau emprender grazia alla caschun che la direcziun dalla Casa s. Martin ha purschiu a mi da far quei studi. Persuenter less jeu engraziar cordialmein. Era in grond engraziament va alla responsabla per la scolaziun, Franziska Kipfer, a mia formatura professiunala, Sandra Deflorin sco era a mia menadra da partiziun, Petra Deflorin, che han susteniu mei duront tut quei temps.

Claudia Bundi-Pfister

CRONICA DA MESIRAS 2020 EN CONNEX CUN IL VIRUS CORONA EN CASA S. MARTIN

Malgrad siu engaschi extraordinari durant il temps da Corona ha nossa menadra dalla tgira, Renata Michel, priu la peda da notar cronologicamein las mesiras en connex cul virus Corona el 2020.

06-03-2020

Informaziun davart las directivas da higiena all'entrada principala e quella dil persunal. Plazada da mieds da desinfectar. Visitaders astgan mo duvra l'entrada principala. L'entrada entras la garascha sutterrana ei mo aviarta pil persunal.

L'entrada dalla garascha ei serrada

13-03-2020

Neginas visetas pli. La casa vegn serrada. Entra da principala ed esch garascha vegnan serrai. Collaboraturas entran entars l'entrada principala (stgalinar).

16-03-2020

Informaziun detagliada dallas personas da contact dils cussadents pertuccont scamond da viseta. Impurtontas numeras da contact internas vegnan indicadas – «lockdown»! Cussadents el stan palliativ astgan vegnir visitai cun observar las reglas da higiena (max. 1–2 personas per circa mesa ura). Entrada ed extrada accumpignada atras la garascha. Obligaziun da purtar masca. Sentupada informala da tuttas e tuts meinacasa dallas casas da vegls ed attempai dalla Surselva en Casa s. Martin.

17-03-2020

Rapports dalla tgira vegnan fatgs el tract C. Distanza sociala denter cussadents e persunal

gauda suprema prioritad. Cussadentas e cussadents san semover libramein en casa. Activaziuns e profilaxa da ruclar han liug.

19-03-2020

Pausas da persunal vegnan fatgas sin las parti-ziuns. Negin survetsch divin per ils cussadents.

23-03-2020

Cass positiv d'in collaboratur sin l'alzada 3. L'alzada vegn isolada per diesch dis. Cussadents ein denton libers en casa.

03-04-2020

L'isolaziun silla 3. alzada vegn sliada. Negin cussadents e negin dil persunal havevan symptoms. L'observaziun dallas directivas da higiena e distanza sociala gaudan vinavon suprema prioritad.

22-04-2020

Endrizzau «Viseta Corona» (Cussadent en Sentupada, visitader el liber en tenda).

En tenda viers la finiastra dalla Sentupada

04-05-2020

Vein decidiu da buca introducir ina obligaziun generala da purtar mascra.

30-05-2020

Sin incarica dil cantun ei vegniu elaborau in concept da schurmetg per puspei saver arver la casa.

02-06-2020

Visetas ein tenor regulativ dil cantun puspei pusseivlas (2 persunas per cussadent cun far ina preannunzia). Collaboraturas entran dall'entrada vest. Purtar mascra per tuttas collaboraturas. Cussadentas van puspei el vitg. Therapeuts e podologa san vegnir en casa cun observar las mesiras da schurmetg.

19-06-2020

Neginas midadas.

15-07-2020

Levas sluccadas, collaboraturas fan puspei pausa en cafetaria. Vinavon obligatori general da purtar mascra en casa. Aunc adina mo duas visetas per cussadent e mo sil plaunterren. Sin empustaziun pusseivladad da gentar cun cussadents (in cussadent duas visetas).

19-09-2020

Neginas novas mesiras. Cuntinuadamein tener en las reglas da higiena.

02-10-2020

Il diember da cass positivs en Svizra crescha rasantamein.

02-11-2020

Elaboraziun d'in concept da pandemia.

04-11-2020

Diember da cass positivs crescha aunc adina fetg. Naven da gliendisdis novas reglas per far viseta. Visetas mo el curtin d'unviern. Ils visitaders ston s'annunziar in di avon per telefon. Gliesta limitada da visitaders per mintga alzada (ina viseta da max. 2 persunas avonmiezdi e duas visetas da max. 2 persunas suentermiezdi per alzada).

27-11-2020

Dus visitaders san sin preannunzia vegnir a gentar cun in cussadent durant igl Advent.

05-12-2020

Il diember da cass crescha aunc adina rasantamein. Il menaschi da restauraziun vegn serraus. Negin pusseivladad da magliar culs cussadents. Ei dat neginas bubrondas el curtin d'unviern.

19-12-2020

Ina cussadenta vegn testada positivamein sin Covid19. Tut ils cussadents dall'emprema alzada e tut il persunal ch'ei staus en contact cun la pazienta han fatg in test spert. Tuts eran negativs e la cussadenta ei vegnida transferida en spital. (affaire à suivre 2021)

Renata Michel

4. Organisaziun e structura

Foto: Lotar Tomaschett

CORPORAZIUN

CASA DA TGIRA SUTSASSIALA

- **Armin Candinas**, Rabiun, president
- Clau Schlosser, Dardin, vicepresidente
- Denise Degonda, Cumpadials
- Robert Candinas, Surrein
- Maja Deplazes-Kurz, Surrein
- *Claudia Galluzzo-Bearth, Rabiun, suppleanta*

- Roman Cathomas, Breil
- Ludovic Desax, Dardin
- Sievi Sgier, Andiast
- *Pius Monn, Danis-Tavanasa, suppleant*

- Mario Lechmann, Trun
- Bruno Pfister, Schlans
- Dr. Martin Tomaschett, Trun
- Dumeni Tomaschett, Trun
- *Beat Pfister, Schlans, suppleant*

FUNDAZIUN CASA S. MARTIN

- **Daniel Tuor**, president
- Gabriela Tomaschett-Berther, vicepresidente
- Erica Cavegn-Pfister, actura

- Adrian Defuns
- Sur dr. Tomasz Piotr Drwal
- Rafael Guldemann
- Dr. Tarcisi Maissen
- Baseli Tomaschett
- Patricia Trento
- Philippe Vincenz
- Rita Wolf

CUMISSIUN CASA

- **Daniel Tuor**, Trun, president
- Armin Candinas, Rabiun, vicepresidente
- Erica Cavegn-Pfister, Schlans, actura
- Clau Schlosser, Dardin
- Dumeni Tomaschett, Trun

CUMISSIUN DA GESTIUN

- Daria Caduff, Breil
- Fabian Collenberg, Sumvitg
- Manuela Decurtins-Carigiet, Trun

CONTROLLA DA QUEN

- PwC, Cuera

5. Finanzas

QUEN DA MENASCHI

Quen annual 01-01-2020 entochen ils 31-12-2020

Nus havein saviu nudar 21'173 dis da pensiun. Quei ein 194 dis pli pauc ch'igl onn 2019. L'occupaziun dalla casa schai tier 96.42%.

Puncts marcants dil quen annual 2020 presentai dil menader finanzas Alois Tomaschett

- La gronda posiziun d'expensas ein ils cuosts da persunal. Quella posiziun fa ora rodond 4.04 milliuns ni ca. 69.02 % da tut ils cuosts. Ils cuosts da persunal ein carschi per frs. 9'775 encunter igl onn avon. Las pagas ein carschidas per frs. 39'500. Las premias per segiradas socialas ein sesminuidas muort novs contracts per frs. 19'600. Ils ulteriurs cuosts da persunal ein sereduci per frs. 9'200.
- Ils cuosts per material da tgira ein carschi per frs. 17'900. Muort Corona han ins stuiu notar pli aults cuosts per material da schurmetg.
- Ils cuosts da nutriment ein sereduci per frs. 14'300. Era las entradas per nutriment da persunal ein sereducidas per frs. 850. Las vendas a tiarzas personas contonschan la summa da frs. 16'800 ni frs. 3'300 pli pauc ch'igl onn avon. Medemamein ein era las entradas dalla cafetaria sesminuidas per frs. 31'550. Cheu ha la pandemia giu in effect sin quellas cefras.
- Ils cuosts dil tenercasa ein carschi per frs. 1'200. Las duas posiziuns principalas en quella sparta ein artechels pil tenercasa (frs. 39'000) e material da schubergiar (frs. 41'500).
- Ils cuosts da manteniment e reparaturas ein sesminui per frs. 45'600. Quei onn ei vegniu desistiu da far renovaziuns pli grondas.
- Treis derscheras ein vegnidas midadas ora. Quels contracts eran gia vegni serrai giu il 2019. Plinavon havein aunc amplificau il mobilier da curtin. Per l'activaziun da cuschnar havein ulteriuramein cumprau ina staziun movibla per cuschnar. Medemamein havein aunc stuiu remplazzar ina maschina da caffè.
- Nus havein fatg deducziuns da frs. 444'000 vid il baghetg, frs. 57'800 vid indrezs e frs. 12'100 vid il bus.
- Ils cuosts d'energia ein sesminui per frs. 5'100. L'electricitad ha custau frs. 2'000 dapli. Legreivlamein havein denton strusch duvrau ieli da scaldar. Ils cuosts per aua ein frs. 3'400 pli bass.
- Cuosts da tscheins da capital ein fetg pigns.
- Ils cuosts da biro ed administraziun ein sereduci per frs. 17'200. Nus havein giu pli paucs cuosts d'informatica ed era pli paucas spensas da viadi e da material.

Foto: Lotar Tomaschett

- Ils divers cuosts ein sesminui per frs. 6'900, perquei che cuosts unics el quen da 2019 ein curdai naven.
- Tier las taxas havein giu frs. 8'000 dapli entradas. Ei ha dau in'adattaziun tier la taxa da pensiun e tier la taxa d'assistenza (mintgamai +1 franc per di). La taxa da tgira ei vegnida alzada per frs. 0.04 per minuta.
- Il fondo per investiziuns e renovaziuns ei vegnius alzaus per frs. 529'325 ni per frs. 25 per di da pensiun.
- Nus havein giu en media 57.85 (2019; 58.55) habitonts. Las minutas da tgira per habitont e di ein sesminuidas per 3 minutas sin 79.96.

FINANZAS

	QUEN 2020	QUEN 2019
ENTRADAS		
Tgira, pensiun, purschidas als cussadents	5'594'292.45	5'574'502.50
Sligliau fondos	182'200.10	174'958.75
Diversas entradas	144'994.87	177'446.79
TOTAL ENTRADAS	5'921'487.42	5'926'908.04
EXPENSAS		
Cuosts da persunal	4'050'267.92	4'040'788.17
Cuosts da tgira	70'235.23	52'286.65
Cuosts da nutriment	259'816.42	274'134.24
Cuosts dil tenercasa	83'917.24	82'709.43
Manteniment e reparaturas	111'859.81	157'830.30
Remessa d'investiziuns	529'325.00	534'175.00
Deducziuns	512'947.95	498'941.60
Energia ed aua	97'261.45	102'400.30
Tscheins	943.01	1'041.34
Biro ed administraziun	103'322.03	120'208.00
Zambergiar, activaziun	3'077.15	5'062.35
Segiradas, taxas e divers	35'414.45	40'353.80
Attribuziun a fondos	2'200.00	2'460.00
TOTAL EXPENSAS	5'860'587.66	5'912'391.18
RESULTAT FINAL	60'899.76	14'516.86

Menader finanzas, Alois Tomaschett

Cumissium da quen e gestiun
Casa s. Martin

Casa s. Martin
Via Sogn Martin 17
7166 Trun

Trun, avrel 2021

Rapport dalla cumissium da gestiun pigl onn 2020

Preziadas delegadas, preziai delegai
Preziada cumissium casa
Preziau meinacasa

La cumissium da gestiun ha examinau tenor art. 36 dils statuts dalla corporaziun il menaschi e l'administraziun dalla purtadra.

La revisiun dalla gestiun ei sesplegada ils 12 d'avrel 2021 en Casa s. Martin a Trun.
En special ha quella cunteniu ils suandonts detagls:

- examinaziun fundamentala dil quen da menaschi e la repartiziun dils cuosts,
- controlla dils conclus e l'execuziun da quels entras ils differents organs,
- examinaziun da differentas spartas internas dil menaschi.

Ils responsabels dalla casa da tgira ein stai a disposiziun e rispundiu a scadinaz damondas dalla cumissium da gestiun cumpetentamein e per cumpleina cuntentientscha. Il biro fiduziar Pricewaterhouse Coopers AG (PwC), Cuera, ha examinau sco post da controlla il quen da menaschi. Nus visein a quei rapport da revisiun separau.

La cumissium da gestiun propona alla radunonza da delegai:

- d'approbar il quen annual 2020 e
- da render scarica als suprastonts, all'administraziun ed als ulteriurs organs dalla corporaziun

Ultra da quei engrazia la cumissium da gestiun als responsabels, al meinacasa, all'administraziun ed als ulteriurs organs dalla casa s. Martin per lur engaschi e per la buna collaboraziun.

Cordials salids
Cumissium da gestiun

Daria Caduff

Lisa Giorgio

Fabian Collenberg

6. Statistica

PRESTAZIUNS EN DIS E MINUTAS

	Tgira liunga e cuorta	
TOTAL	dis	min.
Absenzas (spital, casa)	116	
scalem 0	0	
scalem 1	247	3'051
scalem 2	4'326	127'158
scalem 3	3'822	197'086
scalem 4	2'913	204'455
scalem 5	3'303	299'101
scalem 6	2'727	295'278
scalem 7	1'472	189'253
scalem 8	1'084	164'423
scalem 9	871	149'057
scalem 10	257	47'795
scalem 11	35	7'105
scalem 12	0	
total dis da tgira	21'057	1'683'762
total dis d'assistenza	21'057	
total dis da pensiun	21'173	

SURVESTA CUSSADENTAS/CUSSADENTS 2020

Vischnaunca	01-01-2020	entradas	extradas	31-12-2020	dunnas	umens
Trun	32	12	12	32	21	11
Breil	15	4	7	12	6	6
Sumvitg	8	2	4	6	5	1
Medel	2	0	0	2	2	0
Tujetsch	0	2	0	2	1	1
Glion	0	3	1	2	2	0
Lumnezia	0	1	1	0	0	0
Trin	1	0	0	1	1	0
Cuera	0	2	0	2	2	0
Sagogn	0	1	0	1	1	0
Val	0	1	0	1	1	0
Arosa	0	1	1	0	0	0
Sursaissa	0	1	1	0	0	0
Schluein	0	1	1	0	0	0
Bonaduz	0	1	1	0	0	0
Auter cantun	1	0	1	0	0	0
Total	59	32	30	61	42	19

STRUCTURA DA VEGLIADETGNA CUN CLASSIFICAZIUNS DA TGIRA PER ILS 31-12-2020

Scalems tgira/ Vegliadetgna	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	total
60 – 69				1										1
70 – 74				2		2								4
75 – 79														0
80 – 84			5	1	1	2	3		1					13
85 – 89		1	3	2	6	6	3	2	2	1				26
90 – 94		1	1	2	2		1	1	1			1		10
95 – 101			1	1		1	2	1		1				7
total	0	2	10	9	9	11	9	4	4	2	0	1	0	61
en %	-	3.28	16.39	14.75	14.75	18.03	14.75	6.56	6.56	3.28		1.64	-	100.00

7. Cumiau

Gl'empren da fevver 2020 han ils zenns dalla baselgia parochiala Sogn Martin, Trun, annunziàu la mort d'Odilo Caduff, nies zun premuàru ed apprezziau caluster e recitader dil Sogn Rusari. Per ses buns survetschs voluntaris admettein nus nies resentiu Dieus paghi. Car Odilo, ruaussa en paisch.

8. Engraziament

Per terminar descha ei d'engraziar a differentas gruppaziuns e persunas per lur grond engaschi en favur dalla Casa s. Martin, mo era pil cuntinuau sustegn. Uonn ei la gliesta in techelin pli cuorta damai ch'in pèr voluntaris, differentas uniuns e scolas han stuiu desister da lur usitadas visetas e purschidas. Els ein denton medemamein enserrai en nos plaids d'engraziament. Ina casa da vegls e d'attempai ei in menaschi cumplex che posseda biaras fassetas ch'ei decisivas per in beingartegiar. Perquei eis ei impurtont che tut ils cumpigliai vid quei menaschi s'engaschien cun tgierp ed olma en lur sector. Ei drova bia per che las rodas dentadas mondien bein in en l'autra. Igl onn passau ei quei puspei stau il cass e persuerter seigi engraziàu gronda-mein:

- A nossas cussadentas e nos cussadents, allas persunas da contact e confamiliars per Vossa capientscha, beinvulientscha e sustegn
- Alla cumissiun casa, allas commemoras ed als commembers dalla Corporaziun Casa da tgira Sutsassiala e dalla Fundaziun Casa s. Martin per il bien sustegn e la buna collaboraziun
- Al cader operativ per siu grond engaschi e l'emperneivla collaboraziun

- Allas conlvreras ed als conlvrrers per gl'engaschi cumplein e cuntinuau
- A nos miedis dr. Martin Tomaschett, dr. Tarcisi Maissen e dr. Patric Maissen, per il bien accumpignament medicinal e per l'emperneivla collaboraziun
- A sur Tomasz Piotr Drwal, per ils survetschs divins e per igl accumpignament da nos cars cussadents malsauns
- A Giacun e Kurt per la musica da sault
- Alla Societad da musica Trun, la musica da tscheiver Las Lieurs da Trun ed ils Sunatibas Postabiala per lur bialas produczions
- Alla gruppa da scola cun scolast Adrean Caviezel per il cant dils treis sogns Retgs
- Alla famiglia Clau Scherrer per la bellezza purschida musicala d'Advent
- Alla cumissiun da gestiun per l'examinaziun dil menaschi e dall'administraziun
- Al biro fiduziar PwC, Cuera, per la revisiun dil quen
- A tut tgi che ha fatg dil bien a nossas cussadentas ed a nos cussadents e che ha susteniu la Casa s. Martin durant gl'onn ora

Trun, primavera 2021

Donat Nay, meinacasa

IMPRESSUM

Ediziun: 200 ex.
Concept e layout: luna:mediadesign GmbH, Trun
Foto frontispezi: Lotar Tomaschett
Stampat: selva caro druck ag, Flem

